ڕەخنە

لە بەرنامەی گۆتا

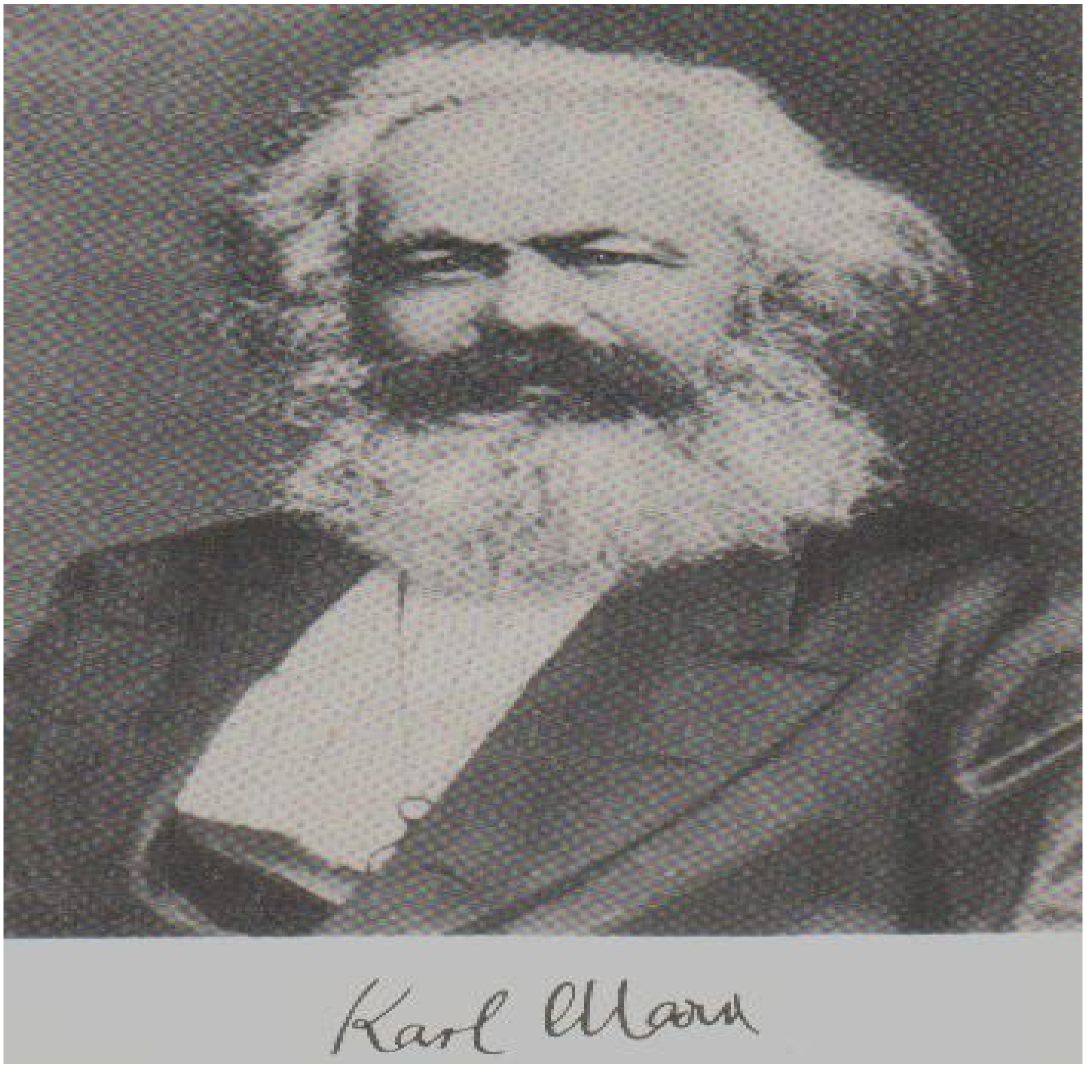

بۆ یەکەم جار لە ئەڵمانییەوە بۆ کوردی

14.6.2004

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تێبینییەکان لەمەڕ بەرنامەی
پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا

(بەشی یەکەم) 1

1 -((*کار سەرچاوەی گشت سەروەت و ڕۆشنبیرییەکەو، لەبەر ئەوەی کاری سوودبەخش، تەنها لە ناوو بە ڕێگای کۆمەڵگەوە دەگونجێ، ئەوا هەموو مایەی کار، بەبێ داشکاندن و بە مافی یەکسانەوە، موڵکی هەموو ئەندامەکانی کۆمەڵگەیە*))

بەشی یەکەمی پەرەگرافەکە:"کار سەرچاوەی گشت سەروەت و ڕۆشنبیرییەکە".

کار *سەرچاوەی هەموو سەروەت نییە* . سرووشت سەرچاوەی بەهای بەکاربردنە(ڕێك لەمەوە، سەروەتی ماددی پێکدێت!)وەك کار، کە بە خودی خۆی، هیچیتر نییە، جگە لە ڕوخساری هێزێکی سرووشتی، واتە هێزی کاری مرۆیی. ئەو دێڕەی سەرەوە، لە هەموو کتێبەکانی ئەلفوبێدا دەیبیننەوەو درووست نییە، تەنها بەقەت ئەو واتایە کە کار لەگەڵ هەبوونی ئامرازو کەرەستەی گونجاودا، بەڕێوەوە دەچێ. بەڵام نابێ لە بەرنامەیەکی سۆسیالیستیدا ئەو جۆرە دەربڕین و ڕستە بۆرژوازییانەی تێدا هەبێ کە بێدەنگی دەکەن لەمەڕ ئەو مەرجانە وا تەنها بەخۆیان دەتوانن واتایەکی پێ ببەخشن.

کاری مرۆڤ نابێ بە سەرچاوەی بەها بەکاربردەکان و لە پاشانیشدا بە سەرچاوەی سەروەت، تەنها بەمەرجێك، هەر لە سەرەتاوەوە، لە ئاستی سرووشتدا، وەك خاوەن موڵك ڕەفتار بکا، لە ئاست ئەم یەکەم سەرچاوەیەی هەموو ئامرازو کەرەستەکانی کار، بە مەرجێك، وا مامەلەی لەگەلدا بکا، وەك بلێی موڵکی خۆیەتی.

بۆرژواکان هۆی زۆر باشیان بەدەستەوەیە، هێزی خوڵقێنەری بانسرووشتی بە کار بدەن. سەرئەنجامی ئەوەی کە سرووشت مەرجی کارکردنە؛ هەر مرۆڤێ، کە هیچ موڵکاتییەکی نەبێ جگە لەهێزی بازووی، لەهەموو بارودۆخە کۆمەلایەتی و ڕۆشنبیرییەکاندا، دەبێ ببێ بە کۆیلەی ئەوانەی دەستیان بەسەر مەرجە مادییەکانی کار ڕاگرتووەو تەنها بە مۆڵەتی ئەواندا دەتوانێ کار بکا، کەواتە تەنها بە مۆڵەتی ئەواندا، دەتوانێ بژێ.

با ئێستا گەڕێین لەو ڕستەیە کە ئاماژەمان پێکرد، هەروا، هەڵەکەی، هەرچییەکیش بێ، ئایا مرۆڤ چاوەڕوانی چ ئەنجامێگیرییەکی لێ دەکا؟ پێدەچێت ئەمەی خوارەوە: ((کاتێ کار سەرچاوەی گشت سەروەتێکە، ئەوا هیچ مرۆڤێك لە کۆمەڵگە، ئەگەر خاوەن بەرهەمی کارکردن نەبێ، ناتوانێ ببێ بەخاوەن سەروەت وسامان. کەواتە ئەگەر ئەو مرۆڤە بەخۆی کار نەکات، ئەوا لەسەر حیسابی کاری غەیرە دەژێ و ڕۆشنبیرییەکەیشی لەسەر حیسابی کاری غەیرە وەردەگرێ)).

لە بری ئەم ئەنجامگیرییەدا، ڕستەیەکی تر بەڕێگای دەربڕینی((کاتێ))، بۆ ڕستەی یەکەم زیادەکەن، تا لە ڕستەی دووهەمدا، نەك لە یەکەمەکە، سەرئەنجامێك وەربگرن.

بەشی دووهەمی پەرەگرافەکە: ((کاری سوودبەخش، تەنها لەناوو بەڕێگای کۆمەڵگەوە دەگونجێ))

بەگوێرەی یەکەم ڕستەکە، کار سەرچاوەی گشت سەروەت و ڕۆشنبیرییە،و لە پاشانیشدا، ناکرێ هیچ کۆمەڵگەیەکیش بە بێ کارکردن هەبێ. بەڵام ئەوەتا پێچەوانەکەیمان پێدەڵێن، کاری((سوودبەخش)) بەبێ کۆمەڵگە نەگونجاوە.

بەم شێوەیە، دەکرێ ئەوەش بگوترێ کە تەنها لەناو کۆمەڵکەدا، کاری زیانبەخش و تەنانەت کاری زیانبەخش وئەوەی بۆ کۆمەڵگەش زیانبەخشە، ببێ بە لقێك لە لقەکانی پیشەسازی، و تەنها لەناو کۆمەڵگەدا مرۆڤ دەتوانێ بەبێ کارکردن بژێ....هتد، واتە بەکورتییەکەی هەموو نووسنەکانی ڕۆسۆ کۆپی بکرێت.

ئەدی کاری((سوودبەخش))چییە؟ ئەوە هیچی تر نییە تەنها ئەو کارە نەبێ کە سەرئەنجامی سوودبەخشی خواستراو دەدا. دڕندەیەك-مرۆڤ دڕندە بوو پاش ئەوەی لە مەیموونی گەڕا-ئاژەڵێك بە بەرد دەکوژێ یا بەروبوومێك کۆدەکاتەوە...هتد، کاری((سوودبەخش))دەکا.

سێهەم: ئەنجامگیرییەکە: ((*و، کاتێ کاری سوودبەخش، تەنها لە ناو وبە ڕێگای کۆمەڵگەوە دەگونجێ، ئەوا هەموو مایەی کار، بەبێ داشکاندن و بە مافی یەکسانەوە، موڵکی هەموو ئەندامەکانی کۆمەڵگەیە*)).

ئای لەو سەرئەنجامە زەریفە!کاتێ کاری سوودبەخش، تەنها لەناوو بەڕێگای کۆمەڵگەوە دەگونجێ، مایەی کار دەبێ بە موڵکی کۆمەڵگە- و تاکی کرێکار تەنها ئەوەندەی بەردەکەوێت، کە پێویست پێ نابێت تا"مەرجەکانی" کار و کومەڵگەی پێڕابگیرێ. .

لەڕاستیدا، ئەم ڕستەیە لە هەموو سەردەمێکیشدا لە لایەن هەموو ئەوانەی بەرگری *لەهەر سیستێمێکی کۆمەلایەتی باویان کردووە*، بەڕەوا زانیوە. یەکەمجار، بەرپەرچی ئیدعایەکانی حکومەت و هەموو ئەوانەی پێوەوە بەستراون، دەداتەوە، چونکە وەك دەڵێن، حکومەت ئامێری کۆمەڵگایە بۆ پاراستنی سیستێمی کۆمەلایەتی، لە پاشانیشدا، داواکارییەکانی هەموو جۆرەکانی موڵکایەتی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

تایبەت دەداتەوە، لەوبەر ئەوەی چەندین جۆری موڵکایەتی تایبەت، هەر هەموویان وەك دەڵێن، بنەمای کۆمەڵگەیە...هتد وبەم شێوەیە، دەکرێ هەموو ئەو ڕستە بەتاڵانە، سەروخۆڕ بکرێ و هەر کەسێك بە ئارەزووی خۆی شیتەڵیان بکات.

لەنێوان بەشی یەکەم و بەشی دووهەمی ئەو دوو پەرەگرافە، هیچ پەیوەندییەکی لۆژیکی نییە، تەنها ئەگەر بەم شێوەیە دایڕێژین: ((سەرچاوەی سەروەت و ڕۆشنبیری تەنها کارە وەك کارێکی کۆمەڵایەتی، یا، بە دەربڕینێکی تر کە هەمان واتا دەدات((لەناو و بەرێگای کۆمەڵگەوە)).

ئەم ڕستەیە بەبێ هیچ مشتومڕێك درووستە، چونکە ئەگەر کاری تاکەکان(ئەگەر گریمانەی بوونی مەرجە مادديیەکانی بکەین)، بەهای بەکاربردنیش درووست بکا، ناتوانێ نە سەروەت و نە ڕۆشنبیری درووست بکات.

بەڵام ڕستەکەی تریش بەهەمان شێوە دووستە: ((چەندە کار پەرەپسێنێ و بەرێگایەوە ببێ بە سەچاوەی سەروەت و کلتوور، ئەوەندە هەژاری و لانەوازی کرێکار و سەروەت و کلتوریش بۆ ئەوانەی کارناکەن، پەرەدەستێنێ))

ئەوە یاسای هەموو مێژووە تاکو ئێستا. لەبری ئەوەی ڕستەو دەربڕینی گشتی لەبارەی((کار)) و((کۆمەڵگە))بکەن، دەبوو لێرەدا بەوردی بیسەلمێنن، چۆن لە کۆمەڵگەی سەرمایەداری ئێستادا، ئەو مەرجە ماددییانەو مەرجەکانی تر درووستبوون کە وا لە کرێکاران دەکەن قودرەتمەند و ناچاردەکەن، هەموو نەفرەتە مێژووییەکان، سەرکوت و وردوخاش بکەن.

بەڵام لەڕاستیدا، هەموو شێوازو ناوەڕۆکی هەڵەی ئەو پەرەگرافەی لەوێدا هاتووە، بۆ ئەوەیە، دارشتنی لاسالی((مایەی کار بەبێ داشکاندن))وەك درووشمێك لەسەر ئالای حیزب بنووسرێ. من لەپاشاندا دەگەڕێمەوە بۆ باسکردنی((مایەی کار))و((مافی یەکسان))...هتد، چونکە هەمان شت تا ڕادەیەك بەشێوەیەکیتر دووبارەدەبێتەوە.

2- ((لە کۆمەڵگەی ئیمرۆماندا، ئامرازەکانی کار، مونۆپۆلی چینی سەرمایەدارانەو هەر ئەمەش مەرجی پاشکۆیەتی چینی کرێکارە و هۆکاری هەموو شێوەکانی کوڵەواری و ملهوڕییەکانە)).

ئەم پەرەگرافە کە لە دەستووری ئینتەرناسیونالیزمەوە وەرگیراوە، بەم بڵاوکردنە((چاککراوە))یە هەڵەیە.

لە کۆمەڵگەی ئێستاماندا، ئامرازەکانی کار مونۆپۆلی موڵکدارە عەقارییەکانە(تەنانەت مۆنۆپۆلی موڵکایەتی عەقاریی، بنچینەی مۆنۆپۆلی سەرمایە)*وسەرمایەدارەکانە*. دەستووری ئینتەرناسیونال لە ڕستەی ئاماژەپێکراویدا نە هێما بۆ چینی مۆنۆپۆلیستی یەکەم و نە دووهەمیشدا کردووە، بەڵکو هێمای کردووە بۆ((مۆنۆپۆلکردنی ئامرازەکانی کار، واتە سەرچاوەکانی ژیان)). *خستنە پاڵی* دوو ووشەی((سەرچاوەکانی ژیان)) بەتێروتەسەلی پیشانیدەدا کە زەمین لە ڕیزی ئامرازەکانی کارکردندا داناوە.

ئەو چاککارییە لەبەر ئەوە کراوە، چونکە لاسال لەبەر چەند هۆیەك کە ئێستا لەلای هەمووانەوە ئاشکرایە، *تەنها* هێرشی بردووە بۆ چینی سەرمایەدار، نەك موڵکدارە عەقارییەکان. لە ئەنگلستاندا، سەرمایەدار تەنانەت نابێ بە خاوەنی ئەو زەمینەش کە کارگەکەیی لەسەر دامەزراندووە.

3 – ((ڕزگارکردنی کار پێویستی بە بەرزکردنەوەی ئامرازەکانی کارە بۆ ئاستی موڵکایەتی هەموو کۆمەڵگەو ڕێکخستنی هەموو کار، بەشێوەیەکی هەرەوەزی لەگەڵ دابەشکردنیکی یەکسانی مایەی کار))

((بەرزکردنەوەی ئامرازەکانی کار بۆ ئاستی موڵکایەتی هەموو کۆمەڵگە)) (!)پێدەچێ واتاکەی ئەمە بێ((گۆڕینی بۆ موڵکایەتی هەموو کۆمەڵگە)).

مەبەستیان لە((مایەی کار))چییە؟ ئایا مەبەستیان بەرهەمی کارە یا بەهاکەی؟ ئەگەر مەبەستیان بەهاکەی بێ، ئایا مەبەستیان بەهای گشتیی بەرهەمەکەیە یان تەنها ئەو بەشە لە بەها کە کار *خستویەتییە* پاڵی بەهای ئامرازە بەکاربردەکانی بەرهەمهێنان؟

((مایەی کار)) دەربڕینێکە لە هزرێکی ناڕەوشن کە لاسال لەبری چمکگەلی ئابووریستی ڕووندا، بەکاریهێناوە.

ئەدی((دابەشکردنی)) یەکسان مانای چییە؟

ئایا بۆرژواکان ئیدعاناکەن کەوا دابەشکردنی ئێستاکە((یەکسانە))؟ وهەر وایشە، ئایا دابەشکردنی ئێستا، تاقە دابەشکردنی((یەکسان))نییە لەسەر بیناغەی ئێستای شێوازی بەرهەمهێنان؟ ئایا پەیوەندییە ئابوورییەکان چەمگە یاساییەکان ڕێکیدەخەن یان مەسەلەکە بەپێچەوانەوەیە، پەیوەندییە یاساییەکان لە پەیوەندییە ئابوورییەکانەوە سەرهەڵدەدەن؟ ئەوە نییە هەڵگرانی ڕێبازە سۆسیالیستە جیاوازەکان، زۆرترین بۆچوونی جیاوازیان هەیە لەبارەی دابەشکردنی ((یەکسان))؟

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بۆ ئەوەی لێرەدا مەبەست لەم دوو ووشەیە((دابەشکردنی یەکسان)) تێبگەین، دەبێ پەرەگرافی یەکەم، لەگەل پەرەگرافی سێهەم، بەراورد بکەین. پەرەگرافی سێهەم گریمانەی کۆمەڵگایەك دەکا((تێدا ئامرازەکانی بەرهەمهێنان، موڵکی هەموو کۆمەڵگایەو سەجەمی کاریش بەشێوەی هەرەوەزی ڕێکدەخرێت)).

((هەموو ئەندامانی کۆمەڵگە))؟ بەوانەیشەوە کە کار ناکەن؟ ئەدی ئەوسا((مایەی کار بە بێ داشکاندن))چی لێ هات؟ تەنها ئەندامە کارگەرەکانی کۆمەڵگە؟ ئەدی((مافی یەکسان))ی هەموو ئەندامانی کۆمەڵگە چی لێ هات؟

ئەرێ((هەموو ئەندامانی کۆمەڵگە))و((مافی یەکسان))تەنها دوو ووشەی پەتین. بەڵام کاکڵەکەی پێکهاتووە لەوەی کە لەم کۆمەڵگە کۆمونیستییەدا، دەبێ هەر کرێکارێك((مایەی کار بەبێ داشکاندن))ی لاسالی وەربگرێ.

ئەوجا ووشەی((مایەی کار)) وەردەگرین بە مانای بەرهەمی کار، ئەوا مایەی کاری هەرەوەزی، بەرهەمی سەرجەم بەرهەمهێنانی کۆمەلایەتییە.

ئەمێستا، دەبێ ئەمانەی خوارەوەیان لێ داشکێنین:

یەکەم: خەرج بۆ چاکردکردنی ئامرازە بەکاربراوەکانی بەرهەمهێنان.

دووهەم: بەشێکی سەربار بۆ بەرفراوانکردنی بەرهەمهێنان.

سێهەم: ماڵگەلێ بۆ یەدەك یا دابینکردنی کاروباری فریاگوزاری و کارەساتە سرووشتییەکان، ...هتد

ئەم داشکاندنانە لە((مایەی کار بەبێ داشکاندن))، پێداویستگەلێکی ئابوورین و، بڕەکەی بە گوێرەی ئامرازو هێزە لەبەردەستەکاندا، دیاریدەکرێن و هەندێ جاریش، بەڕێگەی گریمانەی ژمێریارییانەوە دیاریدەکرێن، بەڵام بەهیچ شێوەیەك، دادوەرانەوە هەڵناسەنگێ.

بەشێکی تر لەو بەرهەمە گشتییە، دەمینێتەوە کە خزمەت بە ئامرازەکانی بەکاربردن دەکا. پێش ئەوەی دەستبکرێ بە دابەشکردنی بەسەر تاکەکان، ئەمانەی خوارەوەیشی لێ دادەشکێندرێ:

یەکەم- ***خەرجی بەڕێوەبەردنی گشتی کە پەیوەندی ڕاستەوخۆیان لەگەل بەرهەمهێناندا نییە.***

ئەم بەشە، لە بەراوردکردن لە گەل کۆمەڵگەی ئێستادا، دەستبەجێ بۆ بوارە زۆر بایەخدارەکان تەرخان دەکرێ و بەهەمان ئەندازە بەقەت گەشەسەندنی کۆمەڵگەی نوێدا کەمدەبێتەوە.

دووهەم- ئەوەی بۆ پڕکردنی پێداویستە هاوبەشەکانی کۆمەڵکە ئامادەکراوە وەك قوتابخانە و دەزگای تەندەرووستی...هتد.

ئەم بەشە دەستبەجێ زۆر زیاددەکات لە بەراوردکردنی لەگەل کۆمەڵگەی ئێستاو بە قەت گەشەسەندنی کۆمەڵگای نوێدا، گەشەدەکات.

سێهەم- ماڵی پێویست بۆ هاریکاری ئەوانەی ناتوانن کار بکەن...هتد، بەکورتییەکەی، ئەوەی ئەمڕۆ بەڕەسمی ناوی فریاکەوتنی هەژارانە.

ئەوجا ئێستا دەگەین بە((دابەشکردن))کە بەرنامەکە لەژێر کارتێکردنەکانی(لاسال)دا، مەبەستییەتی، و بەشێوەیەکی بەرتەسك، واتە بۆ ئەم بەشە، لە شتی بەکاربردن کە بەشێوەیەکی تاکانە لەنێو بەرهەمهێنەرانی کۆمەڵگە، دابەشدەکرێن.

((مایەی کار بەبێ داشکاندن)) بەشێوەیەکی ناهەستیارانە، گۆڕا بۆ((مایەی داشکاو))، وسەرباری ئەوەی لە بەرهەمهێنەر وەك تاك وەردەگیرێت، سەرلەنوی، بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ یا ناڕاستەوخۆ، وەك ئەندامێکی کۆمەڵگە، بە سوودبەخش بۆی دەگەڕێتەوە.

وەك چۆن دەربڕینی((مایەی کار بەبێ داشکاندن))وون بوو، ئێستا دەربڕینی((مایەی کار))یش بەگشتی وون دەبێ.

لەناو کۆمەڵگەیەکدا لەسەر هەرەوەزی و موڵکایەتی گشتی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان، دامەزرابێ، بەرهەمهێنەران، بەرهەمەکانیان ناگۆڕنەوە؛ بەهەمان شێوەشدا، ڕەنجی کاری بەکارهێنراو، لەسەر بەرهەمەکان ***وەك بەهای ئەو بەرهەمانە*** **دەرناکەون، وەك ئاکارێکی ماددیانەی ئەم بەرهەمانە، بەپێچەوانەی کۆمەڵگەی سەرمایەداری، تاکەکان چیتر بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ کار ناکەن، بەڵکو ڕاستەوخۆ وەك بەشێك لە سەرجەمی کاردا، بوونیان هەیە. هەرئەوها، ووشەی((مایەی کار))بەهۆی دووگانەگی واتاکەی، تەنانەت لە ڕۆژگاری ئیمرۆژماندا، ناتوانێ خۆی لەبەردەم ڕەخنە ڕابگرێ و هەموو مانایەك، لەدەستدەدا.**

ئەوەی لێرەدا ڕووبەڕوومان دەبێتەوە، کۆمەڵگای کۆمونیستییە، بەڵام نەك وەك ئەوەی لەسەر بنەما تایبەتییەکەی خۆی ***گەشەی کردبێ،*** **بەڵکو بەپێچەوانەوە، وەك کۆمەڵگەیەك بە تازەگی لە هەناوی کۆمەڵگەی سەرمایەداری دەرچووە، واتە کۆمەڵگەیەك کە هێشتا لە هەموو لایەنە ئابووری، ڕەوشت و هزردا، مۆرکی ئەو کۆمەڵگە کۆنەیە هەڵگرتووە. بەرهەمهێنەر بە شێوەیەکی تاکانە- پاش هەموو داشکاندنەکان-کە تەرییە بەوەی بە کۆمەڵگە پێشکەشکردووە، وەردەگرێتەوە. ئەوەی بە کۆمەڵگەی پێشکەشکردووە، بەشی تاکی خۆیەتی لە کارکردن. بۆ نموونە، ڕۆژی کاری کۆمەلایەتی، هەموو کاتژمێرەکانی کاری تاکانەکان پێکدەهێنی و کاتی**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

کاری تاکەکان کە هەر بەرهەمهێنەرێك خەرجیکردووە، ئەو بەشەیە کە لە ڕۆژی کاری کۆمەڵایەتی پێشکەشیکردووە؛ بەشێکە کە لەم کارە بەشداری تێداکردووە. کارگەر لە کۆمەڵگەوە پشتگیرییەك وەردەگرێ کە دەیسەلمێنێت هەندێکی دیاریکراو لە کارکردن(پاش داشکاندنی کاری خەرجکراو لەپێناو سەندووقی کۆمەڵایەتی)بەم بەڵگەیەوە، لە داکراوی کۆمەڵایەتی بڕێك لە شتی بەکاربردن وەردەگرێ کە بە قەت کارەکەی، شیاوییەتی. بەو شێوەیە، هەمان ئەو بەشی کارکردنە کە بەشێوەیەکی دیاریکراو بە کۆمەڵگەی پێشکەشکردووە، بەشێوەیەکی تر لە کۆمەڵگە وەردەگرێتەوە.

ئەوها، هێشتا لێرەشدا *مافی یەکسانی* وەك پرەنسیپ، *مافێکی بۆرژوازییانەیە، سەرەڕای ئەوەی پرەنسیپ و جێبەجێکردن عەمەلی ململانی ناکەن، لەکاتێکدا گۆڕینی بەها هاوسەنگەکان لە سێبەری گۆڕینی کاڵاکاندا تەنها بە وێنەیەکی ناوەندییانە ئەنجامدەدرێ، بەڵام نەك لەهەر بارودۆخێکدا .*

سەربارى ئەم پێشکەوتنە، مافی یەکسان هێشتا هەر لەچوارچێوەی سنووری بۆرژوازیدا بە بەرتەسکی دەمینێتەوە. مافی بەرهەمهێنەر لەگەڵ ڕەنجی کارکردنەکەیدا، تەرییەو، لێرەش یەکسانی بەوە ڕووندەبێتەوە کە کارکردن، یەکانییەکی هاوبەش بۆ پێواندن وەردەگرێ.

بەڵام ڕەنگە تاکێك لە ئاستی لەش یا هزردا لە تاکێکی تر بەتواناتر بێ، کەواتە لەهەمان کاتدا، بڕێك یا کاتێکی زیاتر پێشکەش دەکا؛ بەڵام بۆ ئەوەی کار بکرێ بە پێوەر، دەبێ بە ماوە یا سەختییەکەی دیاری بکرێت، دەنا ناتوانێ ببێ بە یەکەیەك بۆ پێواندن. ئەو مافی یەکسانییە، نایەکسانییە لە بەرامبەر کارێکی نایەکسان و، داننانێ بە هیچ جیاوازییەکی چینایەتیدا، چونکە هەر کەسێك، وەك ئەوانیتر تەنها کارگەرە، بەڵام بە ئاشکرا دان دەنێ بە نایەکسانی داهێنانی تاکەکان و لەپاشاندا بە لێوەشاوەیی بەرهەمهێنەرانە وەك ئەمتیازگەلێکی سرووشتی. کەواتە وەك ناوەڕۆك، مافێکە، وەك هەر مافێکیتر، لەسەر نایەکسانی ڕاوەستاوە. ماف، بە حوکمی سرووشتەکەی تەنها لە بەکارهێنانی هەمان یەکەی پێواندن دەردەکەوێ؛ بەڵام تاکە نایەکسانەکان(هەرگیز نابن بە تاکی تایبە تمەند ئەگەر نایەکسان نەبن)ناکرێ بە گوێرەی یەکەی هابەش، بپێورێن، تەنها بەقەت ئەوەی کە بە هەمان تێڕوانین دەبینرێن، تەنها بەقەت تێڕوانینیان لە یەك سوچی *دیاریکراودا*. بۆ نموونە لە حاڵەتێکی دیاریکراودا کە تەنها وەك کرێکارێك دەبینرێن، نەك زیاترو بە وێنەیەکی سەربەخۆ لە هەموو شتەکانیتر. وپاشان: ڕەنگە کرێکارێك ئەزدواجی کردبێ، ئەویتر سەڵتە، ڕەنگە پیاوێك زارۆکی زیاتر هەبێ لە پیاوێکیتر....هتد و هەروا، لەبەرامبەر کارکردنی یەکسان و لەپاشاندا لەگەڵ سوودبەخشی یەکسان لە سەندووقی کۆمەڵایەتی بۆ بەکاربردن، بە کردەوە یەکێکیان لەویتر زیاتر وەردەگرێ و یەکیکیان دەوڵەمەندتر دەردەکەوێ...هتد، بۆ ئەوەی خۆمان لەو بارودۆخە خراپە لابدەین، نابێ ماف یەکسان بێ بەڵکو دەبێ نایەکسان بێ.

بەڵام ئەو بارودۆخە خراپانە، لە یەکەم قۆناغی کۆمەڵگەی کۆمونیستیدا، هەر دێنە پێشێ، وەك چۆن لەپاش ژانێکی درێژو دژواردا، لە هەناوی کۆمەڵگای سەرمایەدارییەوە دەردەچێ. هەرگیز ناکرێ ماف لە ئاستێکی بەرزتر بێ لە سیستێمی ئابووری ولە پلەی ئەو شارستانییەتە کلتوورییە کە شیاوی ئەو سیستێمەیە.

لە بارودۆخی باڵای کۆمەڵگەی کۆمونیستی، پاش ئەوەی ژێردەستی سەرشۆڕانەی تاکەکان لە دابەشکردنی کارو لەتەکیدا ناکۆکی لەنێوان کاری هزری و جەستەیی لەناودەچن و پاش ئەوەی کارکردن نەك تەنها بە وەسیلەیەك بۆ بژێوی، بەڵکو دەبێ بە خودی یەکەمین پێداویستی ژیان؛ کاتێ هێزی بەرهەمهێنان لەگەڵ گەشەکردنی تاکەکان گەشەونما دەکاو هەموو سەرچاوەکانی سەروەتی گشتی بەزۆروزەبەنی هەڵدەقووڵێن، تەنها ئەو کاتە لەتوانا دەبێ سەرتاپای ئاسۆی تەسکی مافی بۆرژوازی ببەزێنرێ و کۆمەڵگەیش دەتوانێ لەسەر ئاڵاکەی بنووسێ: هەرکەسێك بە گوێرەی لێوەشاوەیی، هەرکەسێك بە گوێرەی پێویستی!

من لەلایەکەوە، بەشێوەیەکی تایبەت بە بەرفرەوانی باسی((مایەی کاری بێ داشکاندن))م کردو لەولاوەوە باسی((مافی یەکسان))و((دابەشکردنی یەکسان))، بۆ ئەوەی، لەلایەکەوە پیشانیبدەم، چ تاوانێکی گەورە دەکرێ؛ لەلایەکیترەوە کاتێ دەیانەوێ سەرلەنوێ تێگەیشتنگەلێ بەسەر حزبمان بسەپێنن، کە بڕواگەلێکی وەشککەوتتون، لە قۆناغێکدا هەندێ مانایان هەبوو، بەڵام ئیمڕۆ، جگە لە دێڕگەلێکی سواوو ناهەق نەبێ، هیچیان لێ نەماوە، لە لایەکی ترەوە، دەیانەوێ ئەو تێڕوانینە واقیعییە بشێوێنن کە ڕەنجێکی زۆر درا بۆ بڵاوکردنی لە ناو حیزب وبە قووڵی لە ڕیزەکانیدا ڕەگی داکوتاوە، بەڵام ئەوان سەرلەنوێ دەیانەوێ بە ڕێگای ئایدلۆژیای یاسایی شڕۆڵەو درۆودەڵەسە بڵاوبووەکانی نێو دیموکرات و سۆسیالیستە فەرەنسییەکاندا، حزب بەهەڵەدا ببەن .

بەچاوپۆشی لەوەی تا ئێستا پەرەیانپێداوەو زۆر هەڵەیە لەبارەی ئەوەی ناویان لێناوە *دابەشکردن*، دەیانەوێ بیکەن بە چمکی سەرەکی و بەزەقی پیشانی بدەن.

دابەشکردنی شتی بەکاربردن لەهەموو سەردەمێکدا، تەنها ئەنجامی دابەشکردنی خودی مەرجەکانی بەرهەمهێنانە. بەڵام دابەشکردنی ئەمەی دواییان، ڕێك، مۆرکی خودی شێوازی بەرهەمهێنان دەردەبڕێ. بۆ نموونە، شێوازی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لەسەرئەوەی کە مەرجەکانی بەرهەمهێنانی ماددی بەشێوەی موڵکایەتی سەرمایە و زەمین ڕاگیربووە، بەدەستی کارگەرانەوە نییە، کەچی زۆربەی خەڵك هیچیان نییە جگە لە مەرجی شەخسی بۆ بەرهەمهێنان-هێزی کار. ئەگەر توخمەکانی بەرهەمهێنان کە بەو شێوەیە دابەشکراوە، ئەوا دابەشکردنی هەنووکەیی شتەکانی بەرهەمهێنان لەخۆیەوە هەڵدەقووڵێ. ئەگەر مەرجەکانی بەرهەمهێنانی ماددی بوو بە موڵکایەتی گشتی خودی کرێکارەکان، دابەشکردنی شتەکانی بەکاربردن وەك ئێستا دەگۆڕێ. سۆسیالیزمی عەوام(ولێوەوە بەشێك لە دیموکراتەکان)لە ئابووریستە بۆرژواکانەوە خووی ڕەچاوکردنی دابەشکردن و کۆڵینەوەی، وەك مەسەلەیەکی سەربەخۆ لە شێوازی بەرهەمهێنان وەرگرتووەو لەپاشاندا خووی وێناکردنی سۆسیالیزم، وەك بڵێی سۆسیالیزم، لەبنەمادا، بەدەوری کێشەکانی دابەشکردن دەسووڕێ. پاش ئەوەی پەیوەندییە ڕاستەکان دەمێکە ڕوونکرانەوە، ئیتر گەڕانەوە بۆ دواوەوە، سوودی چییە؟

4-((دەبێ رزگاری کار، بەرهەمی چینی کرێکار بێ کە لەهەمبەریدا
هەموو چینەکانیتر تەنها بارستەیەکی کۆنە پەرەستن))

دێڕی یەکەم لە پێشەکی دەستووری ئینتەرناسیونال وەرگیراوە، بەڵام بە دارِشتنیکی((چاککراوەوە)) هاتووە. لە پێشەکی دەستووردا بەم جۆرە نووسراوە: ((دەبێ رزگاری چینی کرێکار کردەوەی خودی کرێکاران بێ))، بەڵام ئایا لێرەدا((چینی کرێکار))دەبینێ چ ئەرکێکی لەئەستۆیە بۆ رزگاری؟-((کار))؟ ئەگەر دەتوانی، فەرموو لێی تێ بگە.
لەبەرامبەردا، ڕستەی خستنە پاڵی لێکدەرمان پێ دەڵێن کە لە قووڵایی سەرچاوەکانی لاسال وەرگیراون: (((چینی کرێکار) کە هەموو چینەکانیتر لە ئاستیدا هیچ پێکناهێنن، تەنها بارستەیەکی کۆنە پەرەست نەبێ)),
لە مانیفێستی کۆمونیستیدا هاتووە: (لە ناو هەموو ئەو چینانەدا کە ئێستا ڕاستەوخۆ بەرەنگاری بۆرژوا بوونەتەوە، تەنها یەك چینیان بەڕاستی شۆڕشگێرە کە ئەویش چینی پرۆلیتارە. هەموو چینەکانیتر لەگەڵ پەرەسەندنی پیشەسازیی گەورەدا دەڕووخێن و لەناودەچن، بەڵام بە پێچەوانەی ئەمەوە، پرۆلیتاریا بەروبووی تایبەتی پیشەسازییە)
بەو شێوەیە لەو پەرەگرافەدا تەماشای بۆرژوازی دەکرێ-وەك هۆی پیشەسازی گەورە-وەك چینێکی شۆڕشگێر بە نیسبەت دەرەبەگ وتوێژە ناوەندەکان کە دەیانەوێ هەموو ئەو ناوەندە کۆمەڵایەتییە کە لە شێوازی بەرهەمهێنانی کۆن ماوەتەوە، بۆ خۆیان بپارێزن. کەواتە دەرەبەگەکان و توێژە ناوەندەکان لەگەڵ بۆرژوازی، بارستەیەکی کۆنە پەرەستن نین.
لەلایەکی ترەوە، دەبینین پرۆلیتاریا بەنیسبەت بۆرژوازییەوە، شۆڕشگێڕە، چونکە لەسەر بنەمای پیشەسازی گەورە پەروەردە، گەشەو گەورە بوو، مەبەستی ئەوەیە، مۆرکی سەرمایەداری لەسەر ئەو بەرهەمهێنانە کە بۆرژوازی دەیەوێ نەمری بکا، داماڵێ. بەڵام((مانیفێستی کۆمونیستی))ئەمەیش دەخاتە پاڵی و دەڵێ:(((توێژە ناوەندەکان)) لەچەشنێکی شۆڕشگێر دەجووڵێنەوە((چونکە دەزانن بەو نزیکانەدا دەچنە ڕیزی پرۆلیتاریاوە)).
لەلایەکی ترەوە، تێکەڵوپێکەڵکردنە، لەبارەی توێژە ناوەندەکان بگوترێ، ئەوانە لەگەڵ بۆرژوازی و دەرەبەگەکاندا یەك(بارستەی کۆنە پەرەست)) پێکدەهێنن بەنیسبەت پرۆلیتاریاوە.
لەکاتی دوا هەڵبژاردنەکاندا، ئایا بە پیشەیی و پیشەسازییە بچوکەکان...هتدو جووتیاران گوترا: (ئێوە لەگەڵ بۆرژواو دەرەبەگەکاندا تەنها بارستاییەکی کۆنە پەرەستن بەنیسبەت ئێمەوە، پێکدەهێنن))؟
لاسال، ((مانیفێستی کۆمونیستی))لەبەربوو، وەك چۆن لایەنگرە متمانەدارەکانی، نووسراوە پیرۆزەکانی لەبەربوو. ئەگەر((مانیفێستی کۆمونیستی))بەو شێوە شرۆڵەیە دەستکاری کردووە، ئەوا تەنها لەبەر ئەوە بووە، بیانوو بۆ هاوپەیمانییەکەی لەگەڵ دەرەبەگ و ملهوڕەکاندا لەدژی بۆرژوازی، بهێنێتەوە.
سەرباری ئەو پەرەگرافەی سەرەوە، ئێستا ئەو ژێری لاسالییەش کە تێدا هاتووە، پێدەچێ بە چەسپاندن، پێوەوەیان چەسپاندووەو بە هیچ شێوەیەك بەو ئاماژەکردنە(نایابە) کە بەشێوەیەکی ناشرین لە دەستووری ئینتەرناسیونالەوە وەریانگرتووە، پەیوەندی نییە.
بەو شێوەیە ئێمە خۆمان لەبەردەم پڕڕوییدا دەبینینەوە، لە ڕاستیدا، پڕڕوییەکە قەت بەڕێز بسمارك نارەحەت ناکا؛ لەبەرامبەر توندییەك لەو توندییە هەرزانانە کە مارا بەرلین پێوەی ناسراو بوو.

5-((وچینی کرێکار، یەکەم کار بۆ رزگاری خۆی دەکا لە چوارچێوەی
دەوڵەتە نەتەوەییەکەی ئێستایدا، و باش ئاگادارە بەوەی،
بەرئەنجامی پێویست بۆ ڕەنجەکانی کەوا کرێکارانی هەموو
وەڵاتە شارستانییەکان تێدا بەشداری دەکەن، دەبن بە
مایەی برایەتی گەلانی جیهان)).

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بەپێچەوانەی((مانیفێستی کۆمونیستی))و هەموو سۆسیالیزمی ڕابردوو، لاسال لە تەسکبینترین بۆچوونی نەتەوایەتییەوە، بزووتنەوەی کرێکاری دەبینی. ئەوەتە، لەم بوارەدا، شوێنپێی هەڵدەگرن، پاش ئەوەی ئینتەرناسیونال کاری لەبەرچتوی ئەنجامدا! جگە لە مانیفێست، بۆ ئەوەی چینی کرێکار بتوانێ بەگشتی خەبات بکا، دەبێ خۆی *وەك چینێك* ڕێکبخاو ڕێك، وەڵاتەکەی گۆڕەپانی ڕاستەوخۆی خەباتەکەیە. *هەر بۆیە*، *خەباتە چینایەتییەکەی*، *نەتەوەیی بوو*، *بەڵام نەك* وەك ناوەڕوك، بەڵکو وەك لە((مانیفێستی کۆمونیستی))هاتووە((وەك شێوە)). بەڵام((چوارچێوەی دەوڵەتی نەتەوەیی ئێستایدا))، بۆ نموونە چوارچێوەی ئیمپراتۆرییەتی ئەڵمانیایە، کە بەهەمان شێوە لە ئاستی ئابووریدا، دەچێتە ناو((چوارچێوەی))بازاڕی جیهانییەوەو، لە ئاستی سیاسییدا دەچێتە ناو((چوارچێوەی))سیستێمی وەڵاتانەوە. ئەگەر بەڕێکەوت یەکەم بازرگان ببینی، دەزانێ بازرگانی ئەڵمانی لەهەمان کاتدا، بازرگانییەکی دەرەکییە، و گەورەیی بەڕێز بسمارك لەوەدایە، جۆرێکی دیاریکراو لە سیاسەتی جیهانی پەیڕەوکردووە.

جا پارتی کرێکارانی ئەڵمانی، ئینتەرناسیونالیستییەکەی بۆ چ ئاستێك کورتدەکات؟ لەسەر تێگەیشتنی ئەوەی کە بەرئەنجامی ڕەنجەکانی، دەبێتە مایەی((*برایەتی گەلانی جیهان*)). ئەم ڕستەیە لە کۆمەڵەی ئاشتی و ئازادی بۆرژوازی وەرگیراوەو مەبەستیشی، ئەوەیە، واتایەك بدا، یەکسان بێ لەگەل برایەتی جیهانی چینی کرێکار لە حەباتی هاوبەش دژی چینی دەسەڵاتدارەکان وحکومەتەکانی، بەڵام ئێمە یەك ووشەمان بەرچاوناکەوێ لەبارەی *ئەرکە ئینتەرناسیونالیستییەکانی* چینی کرێکاری ئەڵمانی! ئەمە هەموو پێشنیارەکانیانە بۆ چینی کرێکار تا لە دژ بۆرژوازییەکەی خۆیدا ڕاوەستێ کە برایەتییان لەگەڵدا سازداوە لە دژی بۆرژوازی هەموو وەڵاتەکانیترو بۆ بەرهەڵستیکردنی سیاسەتی بەڕێز بیسمارك کە لەسەر پیلانگێڕی *نێودەوڵەتی* ڕاوەستاوە!

هەروایشە، خولیایی بەرنامەکە بۆ ئینتەرناسیونالیزم *زۆر لە خوارەوەترە* لە خولیایی ئینتەرناسیونالیستی حیزبی بازرگانی ئازاد. ئەم حیزبەش دەڵێ، کە سەرئەنجامی کارەکانی دەبێ بە((برایەتی گەلانی جیهان))، بەڵام لەلانی کەمەوە *شتێك دەکا* بۆ بەجیهانیکردنی بازرگانی و هەرگیز بەوەش بەس ناکا کە هەموو گەلان بازرگانی لەگەل وەڵاتەکەی دەکەن.

لە هیچ بارودۆخێکدا چالاکی جیهانی چینی کرێکاری وەڵاتە جیاجیاکان، لەسەر بوونی((*کۆمەڵەی کارگەرانی جیهانی*)) ڕانەوەستاوە. ئەم ڕێکخستنە تەنها یەکەم هەوڵدان بوو بۆ ئەوەی ئامێرێکی ناوەندی بەم کارە بدا، هەوڵدانێك بوو، سەرئەنجامێکی وای بەدەستەوەدا کە هەرگیز ناسڕێنەوە، ئەوەش بە هۆی ئەو تەکاندانەی بڵاویکردەوە، بەڵام لەپاش ڕوخاندنی کۆمۆنەی پاریسدا، چیتر نەدەکرا *بەشێوە مێژووییە سەرەتاییەکەیدا*، بەو کارە هەستێ.

ڕۆژنامەکەی بیسمارك(نۆرددۆیتشە)زۆر لەسەر هەق بوو کاتێ بۆ ڕەزامەندی خاوەنەکەی ڕایگەیاند کە پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا لە بەرنامە نوێیەکەیدا، خولیایی ئینتەرناسیونالیستی بەجێهێشتووە.

2

((بە دەستپێکردن لەم بیروباوەڕانە، پارتی کرێکارانی ئەڵمانی
بەهەموو کەرەستەیەکی یاساییدا هەوڵدەدا بۆ دامەزراندنی *دەوڵەتی ئازاد* -
و کۆمەڵگەی سۆسیالیستی؛ لابردنی سیستێمی کرێ *بە یاسای*
کرێی پۆڵایین -و-لەناوبردنی هەموو شێوەکانی چەوسانەوەو لەناوبردنی
هەموو نایەکسانییەکی کۆمەڵایەتی و سیاسی)).

من لە پاشاندا دەگەڕێمەوە بۆ باسکردن لەبارەی دەوڵەتی((ئازاد)).

کەواتە، لەدوارۆژدا دەبێ پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا بڕوا بە(یاسای))لاساڵی((پۆڵایین))بکەن! وبۆ ئەوەی وون نەبێ، قسەی حەلەق و مەلەق دەکەن لەبارەی((لابردنی سیستێمی کرێ(دەبوایە بیانگوتایە: سیستێمی کاری کرێگرتە)بە یاسای کرێی پۆڵایین)). هەڵبەت، ئەگەر من کاری کرێگرتە لاببەم، سرووشتییە کە یاساکانیشی لادەبەم، جا ئەو یاسانە لە((پۆڵا))بن یا لە ئیسفەنج. بەڵام خەباتی لاسال لەدژی کاری کرێگرتە خەریکە تەنها لەدەوری ئەم بەناو یاسایە دەسووڕێتەوە. هەر بۆیە، لە پێناو سەلماندنی ئەوەی کە زێکتەکەی لاسال سەرکەوتنی بەدەستهێناوە، دەبێ((سیستێمی کرێ **لەگەل** یاسای کرێ ئاسنینەکەی))لاببرێ، نەك بەبێ وی.

لەم((یاسای کرێی پۆڵایینە))، هیچی بە لاسالەوە پەیوەندی نییە، تەنها ووشە((پۆلایین))نەبێ کە لە((یاسا نەمرە پۆلایینە گەورەکان))کە غۆتە لە شیعری((ئیلاهییات))دا باسی دەکا. ووشەی ((پۆڵایین))وەك ئیمزایەکە، ئیمانداره ڕاستەقینەکان یەکتری پێ دەناسنەوە. ئەگەر یاساکە بە ئیمزاکەی لاسالەوە قبووڵکرد، واتە بەو مانایە خۆی مەبەستییەتی، ئەو کاتە دەبێ بە بەڵگەکانییەوە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

قبووڵ بکەم. ئینجا بەڵگەکانی چین؟ وەك لانغە لەپاش مەرگی لاسال بە ماوەیەکی کورت، پیشانیدا: تیئۆی دانیشتوانی مالتۆسە(خودی لانغەش بڕوای پێدەکات).بەڵام ئەگەر ئەم تیئۆرییە درووست بێ، ئەوا هەرگیز ناتوانم یاساکە هەڵەوەشێنمەوە، گەر سەدجاریش کاریکرێگرتەش هەڵبوەشێنمەوە، چونکە ئەو کاتە یاساکە تەنها سیستێمی کاریکرێگرتە ناگرێتەوە و بەس، بەڵکو دەسەڵاتدارێتی بەسەر هەموو سیستێمی کۆمەڵایەتی دەکا. ئەوە پتر لە پەنجا ساڵە، ئابووریستەکان هەوڵدەدەن، ڕێکوڕەوان بەپشتبەستن بەو تیئۆرییە، بیسەلمێنن کە سۆسیالیزم، بە**حوکمی سرۆشت**،پێناکرێت هەژاری هەڵوەشێنێتەوە، بەڵکو دەتوانێ تەنها **گشتی** و بە یەکسانی بەسەر کۆمەڵگە دابەشی بکا!

بەڵام هەموو ئەوانە، کێشەی سەرەکی نییە. بە **گشت چاوپۆشینێك** بۆ هەڵەی لاسال لە تێگەیشتنی یاساکە، پاشگەزبوونە بەڕاستی تورەکەڕەکە لەمەدایە:

لەو کاتەوە لاساڵ مردووە، ئەو تێگەیشتنە زانستییە لەناو حزبەکەمان بڵاوبووەوە کە دەڵێ، کرێی کار ئەوە نییە وەك دەردەکەوێت، واتە، بەها- یان نرخی- کار، بەڵکو تەنها فۆرمێکی دەمامەکدارە بۆ بەها-یا نرخ-ی هێزی کار. ئا بەم شێوەیە بەجارێك تێگەیشتنی بۆرژوازی لەبارەی کرێی کار فڕێدرا و لەمان کاتیشدا هەموو ئەو ڕەخنانە کە لە ڕابردوودا ئاراستەو ڕوون و ئاشکرابوو کە کرێکاری کرێگرتە تەنها ئەو مۆڵەتەی هەیە بۆ بژێوی خۆی کاربکات، واتە بژێ، تا ئەو ڕادەیە بەخۆڕایی هەندێ کات بۆ سەرمایەداران کاربکات(هەر وا بۆ شەریکەکانی لە دەستکەوتنی زێدەبایی)؛ کە هەموو سیستێمی بەرهەمهێنانی سەرمایەداری تەنها بەدەوری ئەوەدا دەسووڕێتەوە، ماوەی ئەو کارە بەخۆڕاییە لە ڕۆژی کاردا درێژبکاتەوە یان بەرهەمهێنای کار زیادبکا، واتە ڕەنجدانێکی زیاتر لەلایەن هێزی کارەوە...هتد؛ ولەدواییدا سیستێمی کاری کرێگرتە، سیستێمی کۆیلایەتییە، کۆیلایەتییەکە کە چەندی هێزی بەرهەمهێنەری کاری کۆمەڵایەتی گەشەبکا، ئەویش بەقەت وی سەخت و دژوار دەبێ، کرێکارەکانیش چ کرێیەکی باش یا خراپ وەرگرن. پاش ئەوەی ئەم تێگەیشتنە ڕۆژ لەدوای ڕۆژ لەناو حزبەکەمان زیاتر بڵاودەبووەوە، مرۆڤ بۆ دۆگماکەی لاسال دەگەڕایەوە، لەکاتێکدا دەبوایە بزانن کە لاسال نەیدەزانی کرێی کار چییەو وەك ئابووریستە بۆرژواکان پێی وابوو کە ڕەواڵەتی شت، دەقاودەق خودی شتەکەیە.

چما کۆیلەکان ئەو کاتە شۆڕش دەکەن، کاتێ نهێنی کۆیلەبوونیان تێدەگەن وکۆیلەیەك کە لەناو تێڕوانینە ڕزۆکەکاندا دەبینێتەوە لە لەسەر بەرنامەی شۆڕش دەنووسێ: دەبێ کۆیلایەتی هەڵوەشێتەوە، چونکە بەخێوکردنی کۆیلە لە چوارچێوەی سیستێمی کۆیلایەتی ناتوانێ سنووری دیاریکراوی بەرزاییەکی نەوی تێپەڕێنێت!

تەنها ئەو ڕاستییە کە نوێنەرانی حزبەکەمان توانایان هەبوو، تاوانێکی ئەوەندە ترسناك لەسەر ئەو تێگەیشتنە بەرفراوانەی نێو جەماوەری حزبمان بکەن، دەیسەلمێنێ بە چ خەتابارییەکی تاوانبارو بێ ویژدانییکەوە هەستاون بە داڕشتنی ئەم بەرنامە سازشکارییە!

لەبری ئەو داڕشتنە تەماوەییە کە بەم پەرەگرافە تەواودەبێ: ((لەناوبردنی هەموو نایەکسانییەکی کۆمەڵایەتی وسیاسی))، دەبوایە بیانگوتبا لەگەل هەڵوەشاندنی جیاوازییە چینایەتییەکاندا، هەموو ئەو جیاوازییە کۆمەڵایەتی وسیاسییانە کە لەوەوە سەرچاوەی گرتووە لە خودی خۆیانەوە لەناودەچن.

3

((لە پێناو زەمینەخۆشکردن بۆ چارەسەرکردنی کێشە کۆمەڵایەتییەکاندا،
پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا داوادەکا، هەرەوەزی بەرهەمهێنەرانە بە کۆمەکی
دەوڵەت و لەژێر چاودێری دیموکراسییانەی گەلی کارگەردا، دابمەزرێ. دەبێ
دامەزراندنی هەرەوەزی بەرهەمهێنەرەکان لەبواری پیشەسازی و گشتوکاڵی
بەو بەرفرەوانییەدا بێ کە لێوەوەی ڕێکخستنی سۆسیالیستی بۆ کارکردنی
گشتی درووست ببێ)).

پاش((یاسای کرێی پۆڵایین)ی لاسال، کە تریاقی پێغەمبەرانە! بە خۆشیان هەڵدەستن بە شێوەیەکی شایستە بە((ڕێگاخۆشکردن))بۆ ئەم تریاقە.

لە جیاتی خەباتی چینایەتی بالادەست، دێڕگەلێك کە شایەنی ڕۆژنامەوانێکی خراپە وەك((زەمینەخۆشکردن)) بۆ((**چارەسەرکردنی**)) ((**کێشە** کۆمەڵایەتییەکان))مان بۆ بڵاودەکەنەوە. لەبری ئەوەی((ڕێکخستنی سۆسیالیستی کاری گشتی)) لە دەرئەنجامی کۆڕینی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

شۆڕشگێڕانەی کۆمەڵگەوە بێتەکایەوە، بە((کۆمەکی دەوڵەت))ەوە دەێتەکایەوە، لەم کۆمەکە کە دەوڵەت بە کۆمەڵە بەرهەمهێنەرەکان دەیداو ڕێك بەخۆی((دروستیان)) دەکا، نەك کرێکاران. تەنها لاسال بە بوغرایی و خەیاڵی خۆی دەتوانێ بڕوا بەوە بکا کە دەکرێ، بەڕێگای کۆمەکی دەوڵەتەوە، بەهەمان ئەو سانایییەی هێڵی شەمەندنەفەری نوێ دۆووستدەکرێ، کۆمەڵگەی نوێ دادەمەزرێنێ!

لەبەر(پاشماوەی)هەستی حەیادا، ((کۆمەکی دەوڵەت))لەژێر چاودێری دیموکراسیانەی ((گەلی کارگەر))دا دادەنێن.

یەکەم، زۆربەی((گەلی کارگەر))لە ئەڵمانیا لە جووتیاران پێکهاتوون نەك لە پرۆلیتارییەکان.

دووهەم، ووشەی((دیموکراسی))بە ئەڵمانی واتە((دەسەلاتی گەل)). لەم حاڵەتەدا واتای((چاودێری گەلی کارگەر بەڕێگای دەسەلاتی گەل))ماناى چییە؟ و بەتایبەتی بۆ گەلێکی کارگەر کە ئەم داواکارییە پێشکەش بە دەوڵەت دەکا و لە دواییدا دانداەنێ بەوەی کە دەسەلات ناگرێتە دەست و هێشتا بەوەش نەگەیشتووە، دەسەڵاتدارییەتی بکا!

لێرەدا، هیچ پێویست ناکا باسی ئەو ڕەخنەیە بکەین بکەین لەو وەسبە کە بوغس لە سەردەمی(لویس فیلیب)دا، بە پێچەوانەو لە دژی سۆسیالیستە فەرەنسییەکان بوو و لەلایەن کرێکارە کۆنەپەرەستەکانی(لاتیلیە)پشتیوانی لێ کرا. کارەساتە گەورەکە لەوەدا نییە کە ئەم چارەسەرە سەرسووڕهێنەرە دەگمەنە، لە بەرنامەکە هاتووە، بەڵکو ئەو پاشگەزبوونەوە گشتییەیە لە تێگەیشتنی بزووتنەوەی چینایەتییەوە بۆ تێگەیشتنی بزووتنەوەیەکی دوورەپەرێزایەتی.

کاتێ کارگاران هەوڵدەدەن بۆ ئامادەکرنی مەرجەکانی بەرهەمهێنانی هەرەوەزی لەسەر ئاستی هەموو کۆمەڵکە و لەسەرەتادا لە سەر ئاستی نیشتمانی لە وەڵاتەکەیان، بڕەخسێنن، ئەوە تەنها ماناى ئەوەیە، لەپێناو بەرپاکردنی وەرچەرخان لە مەرجەکانی بەرهەمهێنانی ئێستایاندا خەباتدەکەن. ئەمەش هیچ پەیوەندی بە دامەزراندنی کۆمەڵەی هەرەوەزی بە کۆمەکی دەوڵەتەوە نییە! بەڵام ئەوەی پەیوەندی بە کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی ئێستاوە هەیە، ئەوا بەهاکەیان تەنها بەقەت سەربەخۆییەکەیانە لە دەوڵەت و بەرهەمی خودی کرێکاران بێ و لە لایەن حکومەت و بۆرژوازییەوە نەپارێزرێ.

4

ئێستا ئیتر باسی بەشە دیموکراسییەکەی دەکەم:

١-((بنەمای ئازادی دەوڵەت))

A- یەکەم: بەپێی ئەوەی لە کەرتی دووهەمدا هاتووە، پارتی کرێکارانی ئەڵمانی هەوڵدەدا بۆ جێبەجێکردنی ((دەوڵەتی ئازاد)).

دەوڵەتی ئازاد_ ئەمە ماناى چییە؟

هەرگیز ئامانجی ئەو کرێکارانە کە لە بیرتەسکی ژێردەستەیی و کەساسی ڕزگارییان بووە ئەوە نییە، دەوڵەت ئازاد بکەن. ((دەوڵەت))لە ڕایخی ئەڵمانیدا، خەریکە((ئازاد))ییەکەی وەك ڕووسیای لێ بێ. ئازادی ئەوەیە، دەوڵەت لە ئامێرێکەوە لە سەرەوەی کۆمەڵگەوە بگۆڕدرێ بۆ ئامێرێك بە تەواوەتی لە ژێر ڕکێفی ئەو کۆمەڵگەیەوە بێ و هەر لەمرۆشماندا شێوەکانی ئازادی دەوڵەت زیاد یا کەم ئەوەندەیە، چەندی سنوور بۆ((ئازادی دەوڵەت))دادەنرێ.

پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا_ لەلانی کەمەوە، ئەگەر ئەم بەرنامەیە هەڵبگرێ_، ئاستی نوقسانی تێگەیشتنی لە سۆسیالیزمان بۆ دەردەخا؛ لەبری ئەوەی کۆمەڵگەی ئێستا_ئەم بۆچوونە بۆ کۆمەڵگەکانی داهاتوویشدا درووستە_بە((بنچینەی))دەوڵەتی ئێستا دابنێ، (یان کۆمەڵگەی داهاتوو بە بنچینەی دەوڵەتی داهاتوو)دابنێ، بە پێچەوانەوە، دەوڵەت بە واقعێکی سەربەخۆ دادەنێ کە((بنچینەی ڕوحی و ئەخلاقی و ئازادی))ی تایبەتی خۆی هەیە.

ئەوجا بەرنامەکە بە شێوەیەکی شڕ ووشەی((دەوڵەتی ئیمڕۆ)) و((کۆمەڵگەی ئیمڕۆ))بەکاردەهێنێ و هەروا بە هەڵە و زبریش لەو دەوڵەتە تێگەیشتووە کە داخوازییەکانی بۆ پێشکەشدەکا!

((کۆمەڵگەی ئیمڕۆ))، کۆمەڵگە سەرمایەدارییە کە لە هەموو وەڵاتە شارستانییەکاندا بوونی هەیە و تا ئەم یا ئەو ڕادەیە لە توخمەکانی سەددە ناوڕاستەکاندا پاکژ بووەو تا ئەم یا ئەو ڕادەیە تایبەتمەندییەکانی پەڕەسەندنی مێژوویی لە هەر یەکێك لەو دەوڵەتانە ڕاستیکردووەتەوەو تا ئەم یا ئەو ڕادەیە گەشەیکردووە. ئەمما((دەوڵەتی ئیمڕۆ))، بەپێچەوانەوە لەگەڵ سنوورەکاندا دەگۆڕێ. لە ئیمپراتۆرییەتی بڕووسی-ئەڵمانیا شێوەیەکی ترە لەوەی سویسرا، لە ئینگلستانیشدا جیاوازە لەوەی لە ئایالاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکادا هەیە. کەواتە((دەوڵەتی ئیمڕۆ)) تەنها خەیاڵێکە لە خەیاڵەکان.

لەگەڵ ئەوەشدا، دەوڵەتە جیاجیاکانی وەڵاتە شارستانییەکان، سەرەڕای فۆرمە جیاوازەکانیان، هەموویان مۆرکێکی هاوبەشیان هەیە، ئەوەش ئەوەیە لەسەرزەمینی کۆمەڵگەی بۆرژوازی هاوچەرخدا دامەزراون کە تا ئەم یا ئەو ڕادەیە گەشەی سەرمایەدارییان کردووە. لەبەر ئەوەیە لەهەندێ خەسلەتی کاکڵەیدا هاوبەشن. ئێمە بەم مانایە، دەتوانین لەبارەی((دەوڵەتی ئیمڕۆ)) بدوێیین، بە پێچەوانەی دەوڵەتی دواڕۆژ کە ڕەگەکەی ئێستایدا کۆمەڵگەی بۆرژوازییەو لەنێودەچێ.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

پاشان ئەم پرسیارە دادەنرێ: چ گۆڕانکارییەك بەدیدێ لەسەر دەوڵەت لە کۆمەڵگەی کۆمونیستی؟ بە ووشەیەکی تر: چ ئەرکێکی کۆمەلایەتی هاوشێوەی ئەرکی ئێستای دەوڵەت لە کۆمەڵگەی کۆمونیستی دەمینێتەوە؟ تەنها زانست دەتوانێ وەلام بەم پرسیارە بداتەوەو کێشەکە بە قەت بازدانی کێچ بۆ پێشەوە نابەین ئەگەر بە هەزار شێوە ووشەی((گەل)) لەگەل ووشەی ((دەوڵەت))گۆیکەینەوە.

لەنێوان کۆمەڵگەی سەرمایەداری و کۆمەڵگەی کۆمونیستی، قۆناغی گۆڕینی کۆمەڵگەی سەرمایەداری بە شێوەیەکی شۆڕشگێڕانە بۆ کۆمەڵگەی کۆمونیستی هەیە. ئەم قۆناغە، قۆناغی گواستنەوەیەکی سیاسی بۆ دەگونجێ کە دەوڵەتەکەی ناکرێ شتێکی تر بێ جگە لە دکتاتۆرییەتی شۆڕشگێڕانەی پرۆلیتاریا.

بەلام بەرنامەکە نە باس لە مەسەلەی ئەم دکتاتۆرییەتە دەکا و نە لە سرووشتی دەوڵەتی داهاتووی کۆمەڵگەی کۆمونیستی.

داخوازییە سیاسییەکانی بەرنامەکە هەر دووبارەکردنەوەی هەمان ئەو داخوازییە دیموکراسییەیانەیە کە هەموو کەس دەیزانێ: دەنگدانی گشتی، یاسادانانی ڕاستەوخۆ، مافەکانی گەل، چەکدارکردنی گەل...هتد ئەم داخوازییانەش تەنها دەنگدانەوەی حیزبی گەلی بۆرژوازیە بەناوی کۆمەڵەی ئاشتی و ئازادی. هەموو ئەو داخوازیانەش بە قەت ئەوەی سنووری فەنتازیا تێنەپەڕێنن، **جێبەجێکراون**. بەلام ئەو دەوڵەتەی کە جێبەجێیانی کردووە لە ناو سنووری دەوڵەتی ئەڵمانیادا نییە، بەڵکو لە سویسراو ئەیالاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکادا...هتد ئەم جۆرە((دەوڵەتی دوارۆژ))، سەرەڕای ئەوەی لە دەرەوەی((چوارچێوەی))ئەڵمانیایە، هەر **دەوڵەتی ئێستایە**.

بەلام ئەوانە یەك شتیان لەبیرچووە. لەبەر ئەوەی حیزبی کرێکارانی ئەڵمانیا بە ڕوونی و ڕاستگۆییەوە ڕایدەگەیەنێ کە لە ناو((دەوڵەتی نەتەوەیی ئیمرۆدا))وەدەوڵەتە **تایبەتییەکەیدا** کاردەکا، واتە ئیمپراتۆرییەتی بڕووسی-ئەڵمانیا، دەنا زۆربەی داخوازییەکانی، شڕۆڵەبوون، چونکە مرۆڤ ئەو کاتە داواکاری پێشکەش دەکا، کاتێ ئەو شتانەی نییە،_کەواتە دەبوایە ئەم خاڵە سەرەکییە قەت لەبیر نەکردبا، مەبەستم هەموو ئەو شتە جوانانە کە پێویستی بە داننانە بەوەی ناوی دەسەلاتدارییەتی گەلە وتەنها لە کۆمارێکی دیموکراسی شوێنی دەبێتەوە.

لەبەر ئەوەی ئەوانە بە گوێرەی پێویست ئازایەتیان نەبوو_ دەستیان خۆشبێت، چونکە بارودۆخەکە پێویستی بە وورییایی هەیە_ داوای کۆماری دیموکراسی بکەن، وەك چۆن کرێکارە فەرەنسییەکان لە سەردەمی لویس فیلیب و لویس بۆنابەرتدا، بە بەرنامەوە ئەنجامیاندا، بۆیە لەو کاتەشدا نەدەبوو پەنا بۆ ئەم فێڵە ببەن کە نە فێڵێکی((شەریفە)) و نە لێوەشاوەیە، واتە داواکاری شتگەلێ کە هیچ مانایان نییە تەنها لە کۆمارێکی دیموکراسی نەبێ و ئەو داخوازییانەش لە دەوڵەتێك دەکەن کە تەنها ملهۆڕییەکی سەربازییە کە بە شێوەیەکی بیرۆکراتی دروستکراوەو بە ڕێگای پۆلیسیانە پارێزراوەو بە شکڵی پەرلەمانی سووروسپیکراوەو تێکەڵە بە توخمگەلی دەرەبەگایەتییەوە؛ ولە هەمان کاتیشدا لە ژێر کارتێکردنی بۆرژوازییە. هەروا سەرباری ئەوانە، نەدەبوو بەو شێوە بەڕێز وحورمەتییەوە، قەناعەت بەم شێوە دەوڵەت بکەن، کە دەیانەوێ بە((ئامرازگەلی شەرعییانە))وە شتگەلێکی هاوچەشنیان لێ دەستبکەوێ!

تەنانەت خودی دیموکراسی شڕۆڵە کە بەهەشتەی سەرزەمینی لە کۆمارێکی دیموکراسی دەبینێ و پێیان وانیە، خەباتی چینایەتی دەبێ چارەسەرێکی بۆ بدۆزێتەوە بە هێزی چەك لە سێبەری ئەم شێوە دەوڵەتە کە باسمان کرد لە کۆمەڵگەی بۆرژوازی، تەنانەت خودی ئەم دیموکراسییەش زۆر لەم دیموکراسییە بەرتەسکراوە بەرزترە کە لە چوارچێوەی ئەوەی پۆلیس ڕێگەی پێدەدا و ئەوەی لۆژیك یاساغی دەکا.

جا ئەگەر مرۆڤ بە کردەوە لە ووشەی ((دەوڵەت))، دامودەزگای حکومەتی تێبکات یا دەوڵەت وەك پێکهاتەیەك کە بە هۆی دابەشکردنی کار، ئامێرێکی تایبەتمەندو وجودا لە کۆمەڵگەیە، ئەوا لەم ووشانەی خوارەوە ڕووندەبێتەوە: ((حیزبی کرێکارانی ئەڵمانی داوای ئەوە دەکات: **بنچینەی ئابووری دەوڵەت** بریتی بێ لە باجوەرگرتنی یەکگرتووی ڕووەو هەڵکشان لەسەر داهات)) ..هتد...باجوەرگرتن هیچی تر نییە، غەیری بنچینەی ئابووریی بۆ ئامێری حکومەت. ئەم داخوازییە تا ڕادەیەك لە دەوڵەتی دوارۆژ کە لە سویسرادا هەیە، جێبەجێکراوە؛ پێشمەرجی باجوەرگرتن لەسەر داهات، پێویستی بە سەرچاوەی داهاتە کە بە قەت جیاوازی چینە کۆمەلایەتییەکان، جیاوازن، واتە پێویستی بە کۆمەڵگەی بۆرژوازی هەیە. کەواتە پێویستی بە سەرسوورهێنان ناکا ئەگەر بانگەوازکەرانی ڕیفۆمکاری دارایی لە لیڤرپول-کۆمەڵی بۆرچوازین و لە سەری سەریانەوە براکەی گلادستون- هەمان ئەو داخوازییانە دارشتووە کە لە بەرنامەکەدا هەیە.

ب- ((پارتی کرێکارانی ئەڵمانیا داوادەکا، بنچینەی ڕوحی و ڕەوشتی
دەوڵەت بریتی بێ لە: 1- پەروەردەی گەلێتی گشتی و یەکسان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بۆ هەموو بە ڕێگای دەوڵەتەوە. سەپاندنی چوونە قوتابخانە و فێربوون بە خۆڕایی.))

پەروەردەی گەلێتی(شەعبی)یەکسان بۆ هەموو؟ مەبەستیان چییە لەو ووشانە؟ ئایا پێیان وایە پەروەدرە لە کۆمەڵگەی ئێستادا(مەبەستێکی تریان نییە، چگە لەم کۆمەڵگەیە)دەکرێ بۆ هەموو چینەکان یەکسان بێ؟ یان دەیانەوێ چینەکانی باڵا بە زەبر، ئەم جۆرە پەروەردە بێلافە وەربگرن، واتە قوتابخانەی گەلێتی کە تەنها نەك لە گەل بارودۆخی ئابووری کرێکارە کرێگرتەکان دەگونجێ، بەڵکو هەروا لەگەل بارودۆخی ئابووری جووتیارەکانیشدا دەگونجێ؟

((بەناچارکردنی چوونە قوتابخانە. پەروەردەی بە خۆڕایی)). داخوازی یەکەم تەنانەت لە ئەڵمانیاشدا هەیە، و دووهەمەکەیشی، ئەوەی پەیوەستی بە قوتابخانەی گەلێتییەوە هەیە، لە سویسرا و ئەیالاتە یەککگرتووەکانی ئەمریکادا هەیە. ئەگەر فێرکاری لە دەزگاکانی فێرکردن لە دەزگاکانی فێریاری دواناوەندی لە هەندێ ئەیالاتەکانی ئەیالاتە یەکگرنووەکاندا بە((خۆڕایی))ە، ئەوا بە کردەوە مانای ئەوەیە، چینە باڵاکان، خەرجی پەروەردەکردنەکەی لەو باجوەرگرتنە کە لە هەموو وەردەگیرێ، خەرجدەکا. بە لابەلایی دەڵێین مەسەلەکە هەمان شتە لەبارەی((بە خۆڕاییکردنی دادوەری))کە لە بەندی پێنجەم، بەشی ا، داواکراوە، لە هەموو شوێنێکدا. دادوەری سزادان، بەخۆڕاییە؛ بەڵام دەسەڵاتی دادوەری تسیڤیل، بەگشتی تا ڕادەیەك، هەموو ململانییەکان لەبارەی موڵکدارییەتی دەگرێتەوە، بۆیە بە تەواوی تا ڕادەیەك پەیوەستی بە چینە موڵکدارەکانەوە هەیە. ئایا پێشنیاری لەسەر دەکەی، بەدوای کێشەکانی لەسەر حیسابی ماڵوموڵکی گەل بکەوێ؟

لەو پەرەگرافەدا لەبارەی قوتابخانەوە، دەبوایە لەلانی کەمەوە، داوای دامەزراندنی قوتابخانەی تەکنیکی((تیئۆی و عەمەلی))لە پەیوەند بە قوتابخانەی گەلی، بکەن.

ئەوەی زۆر ناپەسەند بێ، داواکاری((پەروەردەی گەلی بە ڕێگای دەوڵەتەوە)).

داڕشتنی یاسایەکی گشتی بۆ دیاریکردنی خەرجی قوتابخانە گەلییەکان وماموستای لێهاتوو، کەرەستەی فێرکاری ...هتد و چاودێری جێبەجێکردنی ئەم بڕیارە یاساییانە بە ڕێگای چاودێرانی دەوڵەوتەوە وەك لە ئەیالاتە یەکگرتووەکانی ئەمریکادا ئەنجامدەدرێ، زۆر جیاوازە لەوەی دەوڵەت بکرێ بە پەروەردەکەری گەل!بەڵکو بە پێچەوانەوە، دەبێ قوتابخانە لە هەر کارتێکردنی میری و ئاینیدا دووربخرێتەوە. بێگومان، لە ئیمپراتۆرییەتی بڕوسی- ئەڵمانیا(هیچ کەس پەنا بۆ ئەم دەربازە پوچە نابا کاتێ باس لە((دەوڵەتی دواڕۆژ))دەکرێ: بینیمان مانای ئەوە چییە) دەبێ دەوڵەت بەخۆی زۆر بەتوندی لەلایەن گەلەوە پەروەردە بکرێ.

ئەرێ، سەرتاپای بەرنامەکە، سەرەڕای هەموو تەقەتەقە دیموکراسیانەکەی، پڕە لە بڕوای کەساسیانەی دەستەی لاسال بۆ دەوڵەت، یا لەوەی کە باشتر نییە، بڕوایان بە ئاجبایەتییەکانی دیموکراسی و، بگەرە لەوەش زیاتر، بەرنامەیەکە بۆ سازشکاری لەنێوان ئەو دوو ڕەوتە و هەردووکیشیان لە سۆسیالیزمەوە دوورن.

((ئازادی زانست))- لەیەکێك لە پەرەگرافەکانی دەستووری بڕووسیا نووسراوە. ئەدی بۆچی لێرەشدا دەیبینین؟

((ئازادی ویژدان))!ئەگەر مەبەستیان ئەوە بێ، لەم ڕۆژانەدا درووشمە کۆنەکانی خەباتی کلتووری لیبڕالیستەکان وەبیریان بهێنێتەوە، ئەوا تەنها بەم شێوەیە دەکرێ: دەبێ هەر کەسێك بۆی هەبێ پێداویستە ئاینی و جەستەییەکانی پڕبکاتەوە، بەبێ ئەوەی پۆلیس خۆی لەو بابەتانە تێگەڵ بکا. بەڵام دەبوو پارتی کرێکاران ئەم دەرفەتە بقۆزێتەوەو هوشیارییەکەی لەبارەی((ئازادی ویژدان))بۆرژوازی دەرببڕێ کەوا هیچیتر نییە جگە لە مۆڵەتدان بە هەموو شێوەیەکی ئازادی ویژدانی بیروڕای ئاینی و، بە پێچەوانەوە، دەبوایە زیاتر هەوڵ بدەن بۆ رزگارییوون لە خەیاڵی ئاینی. بەڵام ئەوانە حەزناکەن ئاستی((بۆرژوازی)) ببەزێنن.

من ئێستا وا دەگەمە کۆتاییەکەی، چونکە پاشکۆی بەرنامەکە بەشێك لە جەوهەرەکەی پێکناهێنی، بۆیە لێرەدا تێبینییەکانم تەنها بە کورتی دەردەبڕم:

2-((ڕۆژی کاری سرووشتی)).

هیچ حزبێکی کرێکاری لە دنیا، داخوازییەکی ئاوا نارۆشن، داوانەکردووە، بەڵکو بەوردی ماوەی کاتی کارکردنی دیاریکردووە کە لە بارودۆخی دیاریکراودا بە ئاسایی زانیوە.

3-((سنووردانان بۆ کاری ژنان و قەدەغەکردنی کارکردنی مندالان))

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دەبێ دیاریکردنی ڕۆژی کارکردن، سنووردانان بۆ کاری ژنانیش بگرێتەوە، چونکە پەیوەندی بە ماوەی کارکردن و پشووادنەوە هەیە...هتد، دەنا ئەم دیاریکردنە مانای ئەوە دەدا، کارکردنی ژنان، لەو کەرتە پیشەسازییانە کە زیانی بۆ تەندەرووستی یا بەدرەوشتیان دەکا لەبەر ئەوەی ژنن، قەدەغە بکرێت. ئەگەر مەبەستیان ئەوەیە، ئەوا دەبوایە واشیان بگوتابا.

((**قەدەغەکردنی کارکردنی منداڵان**))! لێرەدا زۆر پێویست بوو، **تەمەن دیاری بکەن**.

قەدەغەکردنی گشتی کاری منداڵان، لەگەڵ بوونی پیشەسازی گەورە رێك ناکەوێ، بۆیە تەنها هیوایەکی بەتاڵ و دوورە. جێبەجێکردنی ئەم داخوازییە-ئەگەر بکرێ-، کارێکی کۆنەپەرستانەیە، چونکە ئەگەر دیاریکردنێکی وورد بۆ ماوەی کار بە گوێرەی تەمەن و چارەسەرکارییەکانی تر بۆ پاراستنی منداڵان، دابین بکرێ، ئەوا پەیوەندی پێشوەختانەی کاری بەرهەمهێنەرانە لەگەڵ وانەکاندا، یەکێکە لە ئامرازەکانی گۆڕانکاری کۆمەڵگای ئێستایە.

4- ((چاودێری فابریك، وەرشەو پیشەسازی نێوماڵ
لەلایەن دەوڵەتەوە))

لە بەرامبەر دەوڵەتی بڕوسی-ئەڵمانیادا، دەبوایە داوابکەن، چاودێران، تەنها بەرێگای دادگاوە لەسەرکار لاببرێن؛ هەر کرێکارێك دەتوانێ، چاودێران لەبەر ئەنجام نەدانی ئەرکەکانیان، ئاگاداری دادگا بکا؛ چاودێران دەبێ خاوەن بڕوانامەی پزیشکی بن.

5-((ڕێکخستنی کاری ناو زیندانەکان)).

ئەمە داخوازییەکی زۆر بچوکە لە بەرنامەی گشتی پارتیکی کرێکاری. بەهەر حاڵ، دەبوایە بە ڕوونی بگوتبا کە کرێکاران لە ترسی کێبڕکێدا، نایانەوێ تاوانبارانی مافی گشتی وەك ئاژەڵ مامەڵە بکرێن و لە تاقە ئامرازی چاکبوونەوەیان، بێ بەش نەکرێن، واتە لە کاری بەرهەمهێنەر. بە دڵنیاییەوە، ئەمە بچووکترین شتە کە لە سۆسیالیستەکان چاوەڕوان دەکرێ.

6-((یاسایەکی بەکار لەبارەی بەرپرسیارییەتی))

دەبوایە مەبەستیان لەبارەی یاسایەکی((بەکار)) لەبارەی بەرپرسیارییەتی، ڕوون بکەنەوە.

هەروا تێبینییەکی سەرپێی: لە پەرەگرافی ڕۆژی کاری ئاسایی، بەشی یاسای فابریکەکان کە بەندە بە چارەسەری تەندەرووستی و خۆپاراستن لە کارەساتەکان...هتد، لەبیرکراوە.یاسای بەرپرسیارییەتی لە کاتی پێشێلکردنییدا، کارپێدەکرێ.(بە کورتی، ئەو پاشکۆیەش بەشێوەیەکی زۆر خراپ دارێژراوە).

Dixi et salvavi animam meam*

لە مانگی چوار-تا سەرەتای ئایار ساڵی1875نووسیویەتی و بەگوێرەی دەستنووسە ئەڵمانییەکەی بڵاوکراوەتەوە

*واتە: گوتم و خۆمم ڕزگارکرد.

لە ئەڵمانییەوە بۆ کوردی: سەلام عەبدوڵڵا ئیبراهیم dwaroj@yahoo.de

Marx\Engels, Ausgewaehlte Werke,S382-402
Band IV, Dietz Verlag Berlin1978

تێبینی: دەبوایە پێشەکییەکەی ئەنگلس و نامەکەی مارکس بۆ (ڤیلهێلم براکە) کە لەپەیوەست بە بۆچوونی هەردووکیان لەبارەی بەرنامەکە، وەبگێڕایە، بەڵام، بە باشم زانی، ئەم کاتە بۆ وەرگێڕانی نووسینەکەی ئەنگلس(ڕۆڵی زەبروزەنگ لە مێژوو) تەرخان بکەم. لەم کاتە، ناتوانم تورەیی و بێزاریم لەو پرۆفیسۆر، دکتۆر و کادرە کۆمونیستانە دەرنەبڕم کە زاڵبوون بەسەر زمانی کوردی، ڕووسی، ئەڵمانی وزمانەکانی تر، بەڵام لەلایەنی کەمەوە، هیمەتێکیان نەکرد، بەشێك لە بەرهەمەکانی مارکس و ئەنگلس بۆ کوردی وەربگێڕن.

ئێوە هەر کێیەك بن و هەر چییەکم پێدەڵێن، درێغی مەکەن، لەناخی دڵمەوە، نەفرەتان لێ بێ، زەحمەتیشە مێژوو لە ئێوە خۆشبێت!

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com